

Työehtosopimus- muutokset

Helsinki 10.3.2020

Tampere 12.3.2020

Kokkola 13.3.2020

Helsinki 10.3.2020 ohjelma

Ohjelma	Puhujat
Avaus, kouluttajien esittely ja päivän ohjelma	Toni Laiho, Teollisuusliitto
Palkkaratkaisut	Jaana Neuvonen, Kemianteollisuus
Työntekijöiden tekstimuutokset työrauhaa koskien	Jenni Nisametdin, Kemianteollisuus
Tekstimuutokset koskien työaikojen joustavoittamista <ul style="list-style-type: none">- 10-tuntinen tekeminen ja tasoittuminen- Koulutus- ja kehittämistilaisuudet- Ylempien toimihenkilöiden työaikajoustot	Jenni Nisametdin, Kemianteollisuus Toni Laiho, Teollisuusliitto Iris Schiewek, Pro Mia Adolfsson, YTN
Työehtosopimusten työaikamuutokset suhteessa uuteen työaikalakiin	Taru Reinikainen, Pro
Toiminnan joustavoittamiseen ja selkeyttämiseen liittyvät tekstimuutokset	Jenni Nisametdin, Kemianteollisuus
Muita tekstimuutoksia <ul style="list-style-type: none">- Työntekijät- Toimihenkilöt- Ylemmät toimihenkilöt	Toni Laiho, Teollisuusliitto Iris Schiewek, Pro Mia Adolfsson, YTN

Tampere 12.3.2020 ohjelma

Ohjelma	Puhujat
Avaus, kouluttajien esittely ja päivän ohjelma	Minna Etu-Seppälä, Kemianteollisuus
Palkkaratkaisut	Jaana Neuvonen, Kemianteollisuus
Työntekijöiden tekstimuutokset työrauhaa koskien	Minna Etu-Seppälä, Kemianteollisuus
Tekstimuutokset koskien työaikojen joustavoittamista <ul style="list-style-type: none">- 10-tuntinen tekeminen ja tasoittuminen- Koulutus- ja kehittämistilaisuudet- Ylempien toimihenkilöiden työaikajoustot	Juha Teerimäki, Kemianteollisuus Toni Laiho, Teollisuusliitto Iris Schiewek, Pro Matti Andström, YTN
Työehtosopimusten työaikamuutokset suhteessa uuteen työaikalakiin	Taru Reinikainen, Pro
Toiminnan joustavoittamiseen ja selkeyttämiseen liittyvät tekstimuutokset	Juha Teerimäki, Kemianteollisuus
Muita tekstimuutoksia <ul style="list-style-type: none">- Työntekijät- Toimihenkilöt- Ylemmät toimihenkilöt	Toni Laiho, Teollisuusliitto Iris Schiewek, Pro Matti Andström, YTN

Kokkola 13.3.2020 ohjelma

Ohjelma	Puhujat
Avaus, kouluttajien esittely ja päivän ohjelma	Taru Reinikainen, Pro
Palkkaratkaisut	Juha Teerimäki, Kemianteollisuus
Työntekijöiden tekstimuutokset työrauhaa koskien	Juha Teerimäki, Kemianteollisuus
Tekstimuutokset koskien työaikojen joustavoittamista <ul style="list-style-type: none">- 10-tuntinen tekeminen ja tasoittuminen- Koulutus- ja kehittämistilaisuudet- Ylempien toimihenkilöiden työaikajoustot	Juha Teerimäki, Kemianteollisuus Toni Laiho, Teollisuusliitto Iris Schiewek, Pro Mia Adolfsson, YTN
Työehtosopimusten työaikamuutokset suhteessa uuteen työaikalakiin	Taru Reinikainen, Pro
Toiminnan joustavoittamiseen ja selkeyttämiseen liittyvät tekstimuutokset	Juha Teerimäki, Kemianteollisuus
Muita tekstimuutoksia <ul style="list-style-type: none">- Työntekijät- Toimihenkilöt- Ylemmät toimihenkilöt	Toni Laiho, Teollisuusliitto Iris Schiewek, Pro Mia Adolfsson, YTN

Tes-infot koskevat seuraavia työehtosopimuksia

Työntekijät sopimuskausi 5.2.2020-31.12.2021

- Kemian perusteollisuuden työntekijöiden työehtosopimus
- Muovituoteteollisuuden ja kemian tuoteteollisuuden työntekijöiden työehtosopimus
- Öljy-, maakaasu- ja petrokemian teollisuuden työehtosopimus

Toimihenkilöt sopimuskausi 5.2.2020-31.12.2021

- Kemianalan toimihenkilösopimus
- Kenkä- ja nahkateollisuuden ja kultaseppäteollisuuden sekä harja- ja sivellinalan toimihenkilösopimus
- Kumiteollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
- Lasikeraamisen teollisuuden toimihenkilösopimus
- Fiskars Finland Oy Ab:n toimihenkilöiden työehtosopimus

Ylemmät toimihenkilöt sopimuskausi 11.2.2020-31.1.2022

- Kemianteollisuuden ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus

Palkkaratkaisut

Palkkaratkaisu **työntekijät**

1/2

- **1.4.2020** yleiskorotus **1,3 %**
- **1.3.2021** yleiskorotus **1,2 %**, yrityskohtainen erä **0,8 %**. Ellei yrityskohtaisesta erästä paikallisesti päästä ratkaisuun 15.2.2021 mennessä, maksetaan 0,4 % maksetaan yleiskorotuksena ja 0,4 % osuudesta työnantaja päättää.
- Palkankorotusten myöhentämisestä voidaan sopia. Sopimus tehtävä viimeistään 31.3.2020 mennessä.
- *Neuvottelut vuoden 2021 yrityskohtaisesta erästä kannattaa aloittaa heti.*
- Liittojen yhteinen tavoite on, että sopimuskaudella siirryttäisiin kerran kuukaudessa palkanmaksuun. Tätä tukee palkkaratkaisu (jos sopimus tehdään ennen 1.1.2021 koko 0,8 % yleiskorotuksena) ja liittojen yhteiset ohjeet.

Palkkaratkaisu työntekijät

2/2

- Ei korotuksia vuoro-, palvelusaika- eikä olosuhteisiin
- Työnvaativuusluokkapalkkoja korotetaan 1.4.2020 lukien 1,3 % ja 1.3.2021 lukien 2 %
- Harjoittelijoiden palkkaus muuttunut (Muovituoteteollisuus ja kemian tuoteteollisuus sekä Kemian perusteollisuus):
 - Ei ikärajoitusta (aiemmin alle 25-vuotias)
 - TAM15-TAM27 TVL 1 taulukkopalkasta 75 % ensimmäisenä vuonna, 80 % toisena vuonna ja 90 % kolmantena vuonna
- Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun korvaukset korotetaan 1.4.2020 lukien 3,3 %.
- Tutustu työelämään ja tienaa –harjoitteluohjelma 2 viikkoa 360 € vuosiksi 2020 ja 2021.
 - Jaksoja voi olla useampikin samassa yrityksessä kesän aikana.

Palkkaratkaisu toimihenkilöt

1/2

Vuosina 2020 ja 2021 palkankorotuksen ajankohdasta, toteuttamistavasta ja suuruudesta voidaan sopia. Sopimus tehdään vuoden 2020 osalta 15.3. mennessä ja vuoden 2021 osalta 15.2.2021 mennessä, ellei neuvotteluajan pidentämisestä ole muuta sovittu.

Ellei sopimusta:

- **1.4.2020** yleiskorotus **1,3 %**
- **1.3.2021** yleiskorotus **1,2 %**, yritysکوhtainen erä **0,8 %**. Ellei yritysکوhtaisesta paikallisesti päästä ratkaisuun:
 - 0,2 % maksetaan yleiskorotuksena ja 0,6 % osuudesta työnantaja päättää (liittojen yhteinen suositus on, että yritysکوhtaisesti sovittaisiin vähintään 0,8 % suuruinen yritysکوhtainen erä sopimuskaudelle).
- Palkankorotusten myöhentämisestä voidaan sopia. Sopimus tehtävä viimeistään 31.3.2020 mennessä.

Palkkaratkaisu toimihenkilöt

2/2

- Ei korotuksia vuoro-, palvelusaika- eikä olosuhteisiin.
- Työnvaativuusluokkapalkkoja korotetaan 1.4.2020 lukien 1,3 % ja 1.3.2021 lukien 2 %
- Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun korvaukset korotetaan 1.4.2020 lukien 3,3 %.
- Tutustu työelämään ja tienaa –harjoitteluohjelma 2 viikkoa 360 € vuosiksi 2020 ja 2021.
 - Jaksoja voi olla useampi samassa yrityksessä samana kesänä, ei kuitenkaan samassa tehtävässä.

Palkkaratkaisu **ylemmät toimihenkilöt**

Sopimuskausi 11.2.2020 – 31.1.2022. Pöytäkirja – nimi muuttuu työehtosopimukseksi.

Vuosina 2020 ja 2021 palkankorotuksen ajankohdasta, toteuttamistavasta ja suuruudesta voidaan sopia. Sopimus tehdään vuoden 2020 osalta 15.3. mennessä ja vuoden 2021 osalta 15.2.2021 mennessä, ellei neuvotteluajan pidentämisestä ole muuta sovittu.

Ellei sopimusta:

- **1.4.2020:** yleiskorotus **1,3 %**
- **1.3.2021** yleiskorotus **1,0 %** sekä yrityskohtainen erä **1,0 %**, jonka käytöstä työnantaja päättää

Tekstimuutokset

Työrauhakirjausta terävöitetty

Työntekijät

- Paikallisten osapuolten on pidättäydyttävä kaikista työtaistelutoimista, kunnes liitot ovat käsitelleet asian.
- Ammattiosaston on noudatettava liittojen näkemystä ja pidättäydyttävä työtaistelusta tai mikäli työrauhahäiriö on jo käynnissä, päätettävä työtaistelutoimet ja palautettava työrauha välittömästi.
- Liittojen tulee ohjata paikallisia osapuolia työrauhan ylläpitoon. Paikallisten osapuolten pyynnöstä liitot sekä työnantaja ja pääluottamusmies selvittävät kolmen arkipäivän kuluessa tarpeellisiksi katsottavin yhteisin toimin mihin työrauhaa vaarantanut kiista kohdistuu ja mitkä ovat sen syyt ja mitkä olisivat mahdollisen työtaistelun seuraukset.

Työajan joustavoittamiseksi tehdyt tekstimuutokset

Yhteiset

- 10-tuntiset työvuorot enintään 2 viikkoa kerrallaan, enintään kuutena viikkona kalenterivuodessa, paikallisen sopimisen mahdollisuus sopia aina 12 tuntiin vuorokaudessa säilyy ennallaan. (*Ei koske ylempiä eikä öljy-, maakaasu- ja petrokemian tes*)
- Koulutukseen ja kehittämistilaisuuksiin linkittyvä 8 tuntia. Maksetaan yksinkertainen palkka
- Työajan enimmäismäärän tarkastelujaksona voidaan käyttää/käytetään kalenterivuotta, paikallisesti voidaan sopia vuoden pituisesta ajanjaksosta
- Viikoittaisessa lepoajassa käytetään kalenteriviikon seurantajaksoa ja vakiintuneita tulkintoja

Työntekijät

- Aloitus- ja lopetustyö työsopimus tai paikallisesti sopien, yksinkertainen palkka
- Työvuoroluettelon muuttaminen 3 päivän ilmoitusajalla. Voidaan muuttaa lyhyemmällä ilmoitusajalla, jos ennakoimaton syy, kuten sairauspoissaolo, konerikko jne.

Toimihenkilöt ja ylemmät toimihenkilöt

- Joustotyöajan tasoittumisjaksona voidaan käyttää 26 viikkoa, tasoittuu työehtosopimuksen keskimäärään
- Liukuvan työajan tasoittumisjaksona voidaan käyttää kalenterivuotta

Ylemmät toimihenkilöt

- Paikallinen sopiminen työaikamääräyksistä poikkeaminen

10-tuntinen – tekeminen

Ei koske Öljy-, maakaasu- ja petrokemia eikä ylempiä toimihenkilöitä

- Äkillinen ja ennalta-arvaamaton tai poikkeuksellinen tuotannollinen tilanne
- Työnantaja ilmoittaa kolmen päivän ilmoitusajalla, sovittaessa myös lyhyempi
- Voidaan tilapäisesti pidentää päivätyöntekijöiden vuorokautista työaikaa enintään 10 tuntiin ja viikoittaista enintään 50 tuntiin
- Palkanmaksu säilyy säännöllisen työajan mukaisena, lisäksi työaikaan liittyvät lisät ja korvaukset
- 10-tuntisia päiviä voidaan teettää yksittäisellä työntekijällä enintään kuutena viikkona/vuosi ja enintään kahtena viikkona peräkkäin
- Työntekijällä on mahdollisuus kieltäytyä tapauskohtaisesti, asiallisista henkilökohtaisista syistä johtuen (esim. terveydelliset syyt, lasten tai omaisten hoito)
- Säilyy mahdollisuus sopia paikallisesti vuorokautisen työajan pidentämisestä aina 12 tuntiin viikoittaisen työajan ollessa 50 tuntia

10-tuntinen – tasoittuminen

Ei koske Öljy-, maakaasu- ja petrokemia eikä ylempiä toimihenkilöitä

- Työaika tasoittuu keskimäärin 40 tuntiin viikossa 52 kalenteriviikon kuluessa ”rullaava”
- Työnantaja laatii alustavan tasoittumissuunnitelman ja osapuolet sopivat vapaan ajankohdasta 4 kalenteriviikon kuluessa työn tekemisestä.
- Jos vapaan ajankohdasta ei päästä sopimukseen, työntekijällä on oikeus tasata työaikansa keskimäärin 40 tuntiin viikossa 3 viikon ilmoitusaikaa noudattaen pitämällä vapaat ensisijaisesti kokonaisina päivinä.
- Sovitun vapaan ajankohdan muuttamisesta voi sopia, ei oikeutta yksipuolisesti siirtää.
- Työntekijän ilmoittamaa vapaata ei kuitenkaan voi pitää silloin, jos yrityksen tuotannollinen toiminta vakavasti häiriintyy tai viikoilla, joille työnantaja on ilmoittanut tarpeen tehdä tämän työehtosopimusmääräyksen mukaista pidennettyä työaikaa.
- Ellei vapaita ole pidetty 52 kalenteriviikon kuluessa, työnantaja korvaa tasaamatta jääneet tunnit 50 % korotettuna seuraavan palkanmaksun yhteydessä

Koulutus- ja kehittämistilaisuudet

- **Säännöllisen vuosittaisen työajan lisäksi** työn suorittamisen kannalta tarpeellista
 - lisä-, täydennys-, laitteisto- tai turvallisuuskoulutusta sekä
 - toimihenkilöillä ja ylemmillä työhyvinvoinnin,
 - tuottavuuden, tehokkuuden ja laadun parantamiseksi työpaikalla tai työnantajan osoittamassa paikassa järjestettäviä kehittämistilaisuuksia.
- Enintään **8** tuntia kalenterivuodessa.
- Maksetaan säännöllisen työajan palkkaa vastaava palkka mahdollisine työaika- ja olosuhdelisineen.
- Työvuoro voi pidentyä koulutus- tai kehittämistilaisuuden verran enintään kuitenkin 2 tuntia vuorokaudessa tai kokonaisina päivinä. Koulutus voi sijoittua mihin kohtaan tahansa työvuoroa.
- Voidaan järjestää myös vapaapäivälle (ei arkipyhä).

Työajan joustavoittamiseksi tehdyt tekstimuutokset

1/2

Ylemmät toimihenkilöt

Työaikamääräyksistä poikkeaminen

- Paikallisesti sopien voidaan poiketa työehtosopimuksen 5. kohdan ja työsopimuksen kaikista työaika koskevista määräyksistä, kuitenkin niin, että ehdottomia työaikalain säännöksiä noudatetaan
- Järjestelyä suunniteltaessa tulee keskustella järjestelyn tarpeesta, hyödystä yritykselle ja osapuolten työaikatarpeista sekä sopia toteutustavasta ja korvauksesta. Mahdollista sopia myös työajan sijoittamisesta arkipyhälle, arkipyhän ajalta ei makseta sunnuntaityökorotusta
- Paikallisesti sovittavan järjestelyn tarkoituksena on edistää työaikaratkaisuja, joilla tuetaan yrityksen tuottavuutta, kilpailukykyä sekä ylempien toimihenkilöiden yksilöllisiä työaikatarpeita
- **Ellei muusta sovita:**
 - Ylemmälle toimihenkilölle voidaan osoittaa kalenterivuoden aikana enintään 16 tuntia säännöllistä työaika, perusteltu tuotannollinen tarve, ei arkipyhäpäiville tai arkipyhäviikon lauantaille, päiviltä maksetaan kuukausipalkan lisäksi peruspalkka.
 - Ylemmällä toimihenkilöllä on asiallisista ja painavista henkilökohtaisista syistä mahdollisuus tapauskohtaisesti kieltäytyä työaikamuutoksesta.

Työajan joustavoittamiseksi tehdyt tekstimuutokset

2/2

Ylemmät toimihenkilöt

- Ylityökorvauksen suuruudesta voidaan tapauskohtaisesti sopia paikallisesti toisin
- Mahdollisuus sopia jaksotyöstä paikallisesti, kuten edellisenä sopimuskautena

Työaikamuutokset suhteessa 1.1.2020 voimaan tulleeseen työaikalakiin

- Työajan enimmäismäärän tarkastelujaksona käytetään/voidaan käyttää kalenterivuotta ja paikallisesti voidaan sopia käytettävän vuoden pituista ajanjaksoa (laissa 4 kk)
- Toimihenkilöillä ja ylemmillä toimihenkilöillä liukuvan työajan tasoittumisjaksona voidaan käyttää 12 kk ja joustotyössä 26 viikkoa (laissa 4 kk)
- Pykäläviittaukset päivitetty
- Terminologia päivitetty: työajantasoittumisjärjestelmä on nyt työajantasoittumissuunnitelma
- Viikoittaisen vapaa-ajan antamiseen liittyvät tulkinnat säilyvät. Viikkolevon katsotaan edelleen toteutuvan myös silloin, kun viikkolepo jakautuu kahden viikon puolelle, kunhan enin osa viikkolevosta sijoittautuu sen viikon puolelle, jonka viikkolevosta on kyse.
- **Uusi työaikalaki:** Lyhennetyn vuorokausilevon korvaava lepoaika on annettava työntekijälle seuraavan vuorokausilevon yhteydessä tai jos se ei ole työn järjestelyistä johtuvista syistä mahdollista, niin pian kuin se on mahdollista, kuitenkin 14 vuorokauden kuluessa. Korvaava lepoaika on annettava yhdenjaksoisena, eikä sitä saa sijoittaa varallaoloajalle.

Toiminnan joustavoittamiseen ja selkeyttämiseen liittyvät muutokset

Yhteiset

- Yt-lain 8 luvun vaatima 5pv aika neuvotteluesityksen antamisen ja neuvotteluiden alkamisajankohdan välillä poistettu ja 5pv aika sisältyy 14 päivän ja 6 viikon neuvotteluaikaan (koskee kaikkia työehtosopimuksia)
- Luottamusmiehen ollessa poissa vähintään kuukauden ajan ja poissaolon jatkuessa, varaluottamusmies tulee automaattisesti varsinaisen tilalle.

Työntekijät

- Edellisen lisäksi työsuojeluvaltuutetun ollessa poissa vähintään kuukauden ajan, varatyösuojeluvaltuutettu tulee automaattisesti tilalle
- Liittojen yhteinen tavoite on, että sopimuskaudella siirryttäisiin kerran kuukaudessa palkanmaksuun. Tätä tukee palkkaratkaisu (koko 0,8 % yleiskorotuksena) ja liittojen yhteiset ohjeet.

Toimihenkilöt

- Marginaalisääntöön täsmennys: Vertailulla tarkoitetaan esimiehen ja hänen alaisinaan olevien työntekijöiden palkkojen ryhmäkohtaista vertailua.

Toimihenkilöt ja **ylemmät toimihenkilö**

- Lomaraha voidaan maksaa kaikille samaan aikaan kiinteinä palkanmaksupäivinä direktiolla.

Muita tekstimuutoksia

Työntekijät

- Korvaus viikkoylityösäännösten mukaan (Tes-ylityö 11 § 11) listaan lisäys: viikoittaisen vapaa-ajan korvaamiseksi annettu vapaa

Muita tekstimuutoksia

1/2

Toimihenkilöt

- Vapaaehtoinen ja vapaamuotoinen yhteydenpito perhevapaan aikana
 - Esimerkiksi työpaikan ajankohtaisista asioista tiedottamista perhevapaan aikana sekä keinoja sujuvoittaa ja tehostaa toimihenkilön paluuta tehtäviinsä perhevapaan päätyttyä
- Päivystysvalmiudesta paikallisesti sovittavassa korvauksessa voidaan ottaa huomioon ilta- ja yöaikana kutsun perusteella tehtävä työ
- Päivä- tai aamuvuorossa olevalle toimihenkilölle mahdollisuus jäädä hoitamaan alle 10-vuotiasta äkillisesti sairastunutta lasta silloin, kun puoliso on ollut yövuorossa. Edellyttää, että:
 - vanhemmat ovat saman työnantajan palveluksessa, ja
 - puoliso on ollut edellisen yön yövuorossa, ja
 - oma työ on päiväaikaan, ja
 - yövuorossa olleella puolisoilla on yövuoro myös seuraavana yönä.

Muita tekstimuutoksia

2/2

Toimihenkilöt

- Palkkatietämyksen lisääminen, tyytyväisyys palkkaukseen ja palkkausjärjestelmään
- Paikallisesti voidaan sopia luottamusmiehen tiedotusmahdollisuudesta myös muualla kuin yrityksen ilmoitustaululla
- Paikallisesti voidaan sopia luottamusmiehen kanssa vuorolisien ja säännöllisen työajan ilta- ja yötyölisien ansainta-ajankohdista toisin
- Etätööhön liittyvä ohje työehtosopimuksen liitteeksi.
 - Listaus asioista, joita tulee huomioida, kun paikallisesti sovitaan etätöön tekemisestä.

Muita tekstimuutoksia

Ylemmät toimihenkilöt

- Äitiys- ja isyysvapaan palkka voidaan työnantajan päätöksellä maksaa erotuspalkkana, jolloin työnantaja maksaa palkan ja sairausvakuutuslain äitiys-/isyysrahan erotuksen
- Luottamushenkilövaaleihin liittyen luottamushenkilöehdokkaille ehdokassuoja – aikaisintaan 3 kk ennen valittavana olevan luottamushenkilön toimikauden alkua ja päättyy muun kuin valituksi tulleen osalta vaalituloksen tultua todetuksi

Helsingin tilaisuuden tallenne katseltavissa <https://youtu.be/GJkL5MFSrm4>

Kiitos

Kemianteollisuus ry
Ammattiliitto Pro ry
Teollisuusliitto ry
Ylemmät Toimihenkilöt YTN ry